

Dossier d'activitats

Recomanada
a partir de 8 anys

**Cicle mitjà i
cicle superior de primària**

Distribuïdora de cinema
infantil, tranquil i en català
www.packmagic.cat

Index

Sinopsi i fitxa tècnica

1

Què treballem?

Drama social per una societat multicultural

Ser algú a la pantalla

La construcció de personatges valents

2

Abans de veure la pel·lícula

5

Després de veure la pel·lícula

6

Glossari

10

Què hem après?

11

Les activitats que proposa aquest dossier són:

per debatre en grup

per reflexionar

per a fer recerca i investigació

per desenvolupar la creativitat artística

Sinopsi

La Binti té dotze anys. Va néixer al Congo, però viu a Bèlgica amb el seu pare Jovial des de molt petita. Tot i que no tenen papers, la Binti vol viure una vida normal i somia amb convertir-se en una famosa *youtuber* com la seva ídol Tatiana. L'Elias, d'onze anys, viu sol amb la seva mare Christine des del divorci del seu pare, que es va establir al Brasil per fer una nova vida. Quan la policia entra a casa de la Binti i ha de fugir, la nena es refugia a la cabanya de l'arbre de l'Elias i poc després idea la solució perfecta per a tots els seus problemes: si pot assegurar que el seu pare i la mare d'Elias es casin, podran quedar-se a Bèlgica. Binti s'uneix al Club de Suport dels Okapi d'Elias i, mentre prepara un gran esdeveniment de recaptació de fons, organitza en secret un pla perquè la Christine s'enamori d'en Jovial.

Direcció i guió: Frederike Migom **Fotografia:** Joachim Philippe **Muntatge:** Clemence Samson **So:** Jan Schermer
Interpretació: Joke Devynck, Caroline Stas, Mo Bakker, Noa Jacobs, Baloji, Bebel Tshiani Baloji

Què treballem?

Drama social per una societat multicultural

El film retrata la situació de **dues persones racialitzades i sense documents legals** per viure al país, la Binti i el seu pare, en Jovial. És molt excepcional trobar representacions d'aquesta temàtica en pel·lícules infantils. A *Binti* es mostra des del punt de vista d'una nena: la por constant a ser detinguts per la policia, no tenir un espai estable de residència i en definitiva, no ser reconeguda legalment al país on ha nascut. El to alegre i romàntic de tot el film no li resta gravetat a la situació que retrata, i d'altra banda permet que sigui accessible a tots els públics i generar empatia, **crear consciència sobre la immigració** i promoure la **diversitat a les pantalles**. La vida de Binti i Jovial contrasta amb la de l'Elias i la seva mare, la Christine, que viuen tranquil·lament en una casa espaiosa, malgrat tenir altres tipus de problemes.

Ser algú a la pantalla

La protagonista té un canal a YouTube que compta amb un notable nombre de seguidors on contínuament explica què fa i es grava en situacions quotidianes. La Binti **busca el seu lloc en el món**, tenir cert èxit de públic i s'emmiralla amb una famosa youtuber, la Tatyana. En el film observem, però, la **dobla cara de les xarxes socials**: d'una banda, en la majoria de vídeos que comparteix, la Binti mostra situacions alegres i festives, on ella està contenta i feliç. Per altra banda, veiem que la seva vida també compta amb moments tristos i perillosos, deguts a la seva situació "d'il·legalitat", que no comparteix a través de les xarxes. Com a contrapunt, amb el seu amic Elias elaboren vídeos que tenen l'objectiu de **prendre consciència** sobre certes temàtiques i, en definitiva, **contribuir a la transformació social**.

Sabies que...?

A la vida real en Jovial (Baloji) i la Binti (Bebel) també són pare i filla. Frederike Migom, la directora de la pel·lícula, explica en una entrevista que els van recomanar per separat, però al veure'ls junts al càsting ho va veure clar. "La història va començar a prendre forma al seu voltant. Al final, va resultar ser un regal".

La construcció de personatges valents

La valentia és un dels adjectius que descriu a la Binti, la protagonista d'aquesta història. No perquè s'enfronti a cap monstre, ni perquè salvi el món d'una terrible amenaça, com els herois arquetípics de la majoria d'històries, sinó perquè està disposada a **defensar el seu dret a expressar-se lliurement** i a **viure amb igualtat d'oportunitats** en un món que no l'escolta i que li nega l'existència. La Binti no es rendeix i **defensa els drets humans** de les persones que, com ella i el seu pare, han emigrat a un altre país a viure.

Abans de veure la pel·lícula...

40 minuts

10 minuts

D'on som nosaltres?

La pel·lícula que veurem passa a Bèlgica, Europa. Hi ha tres personatges que han nascut allà (Christine, Elias i Binti) i un altre (Jovial) al **Congo**. Sabeu on és Bèlgica? I el Congo? És un país molt gran al centre d'Àfrica. Es proposa buscar informació sobre el país. Preguntar on ha nascut i on viu o ha viscut cadascú.

10 minuts

Persones i personatges a internet

Seguiu a alguna persona a les xarxes socials? Qui? Què fa? Creieu que sense la càmera al davant actuen de la mateixa manera? Normalment sembla que les vlogers estiguin felices i contentes tot el dia!

- ▶ Què us agrada d'aquestes persones? Heu pensat mai fer-vos vlogers? Per què? Què faríeu? Com us imagineu aquesta vida?
- ▶ Quina diferència hi ha entre les youtubers que només mostren la seva vida amb les que generen **contingut o discurs** per un aprenentatge?

Equipatge per una vida

Demanem a l'alumnat que s'imaginin que han de fugir de casa precipitadament i només poden endur-se 3 coses, que hauran d'escriure, per separat, en targetes en blanc. És tot l'equipatge que s'emporten per la vida a un nou país i no saben si podran retornar mai.

Fem grups de 5 o 6 alumnes. Cada persona ha de presentar a la resta del grup les seves 3 opcions i explicar-ne les raons. A continuació cada grup ha de consensuar només 9 coses que s'emportaran al vaixell amb el qual estan a punt de salpar, i on compartiran part del viatge.

El vaixell salpa en aquest moment i 3 incidents dificulten la navegació (ex: un temporal, un cop de cua de balena i un huracà), i amb cada incidència, s'han de descartar 2 objectes dels escollits per tal que el vaixell no s'enfonsi. Finalment arribem al nou país sans i estalvis. Cada grup exposa i argumenta les targetes que els han quedat i conjuntament, es reflexiona:

1. Teníeu tot el que necessitàveu per sobreviure? I tot el que necessitàveu per créixer i desenvolupar-vos?
2. Tothom té les mateixes necessitats? Què passa amb els infants i el jovent? Són necessitats específiques tingudes en compte? I les dones, la gent gran o la gent amb capacitats diferents?
3. Com de difícil seria si haguéssim de fugir realment? La gent pot sempre triar què emportar-se?

Després de veure la pel·lícula...

15 minuts

Què hem sentit?

Parlar de les **emocions** que ens ha generat la pel·lícula en diferents moments:

- ▶ Quan l'Elias llença l'olla al terra. Per què ho fa? Què sent ell?
- ▶ Quan la policia entra a casa la Binti i el Jovial.
- ▶ Mentre l'Elias parla amb el seu pare a través de la pantalla.
- ▶ Quan la Binti descobreix el taller de la Christine i es prova la seva roba.
- ▶ Quan el Jovial obre la porta i veu un policia, el Farid, la parella de la Zoe (filla de la Christine).
- ▶ Quan el Jovial llegeix el poema abans d'anar a dormir.
- ▶ Quan el Floris parla amb la policia durant l'espectacle al carrer.
- ▶ Quan detenen la Binti i el Jovial i els porten al centre d'internament d'estrangers.

Sabies que...?

Els éssers humans hem migrat des dels principis dels temps, per tot el planeta, tot i que sembli un fet recent. De vegades, el cinema, les sèries i els mitjans de comunicació tracten les persones migrades de manera estereotipada, és a dir, basades en **clixés i promocionant idees negatives sense cap fonament, com li passa a el personatge de Floris**. Això pot afavorir comportaments discriminatoris, sense fonament, només pel fet de ser persones d'un altre lloc. El fet de tractar les persones migrades com un grup, sense personalitzar o conèixer de prop les seves vivències, **també impossibilita que hi empatitzem, dins i fora la pantalla**. Pel·lícules com *Binti*, que aprofundeix en aquests temes amb respecte i delicadesa a l'hora de tractar les migracions, defugen el sensacionalisme i el victimisme i reivindiquen **valors humanistes**.

Estimat Floris: el que has fet no està bé

Quan la policia irromp a casa la Binti, el Jovial i tota la gent amb qui conviuen, fugen perquè els volen detenir perquè bona part del grup no té la documentació en regla. Això vol dir que es troben en situació administrativa irregular, és a dir, que no tenen els papers o la documentació necessària que els permet viure a Bèlgica, tot i que ja hi estiguin vivint des de fa anys. Això els exposa a ser vulnerables i sovint no tenir accés als mateixos drets que la resta de la ciutadania, provocant situacions d'injustícia.

El cas de la Binti és només un exemple d'una realitat que viuen moltes persones, també al nostre país. Imagineu que teniu una bona amistat amb ella i que esteu al cas de la seva situació. Entre tota la classe o en dos grups, proposem que escriviu una carta dirigida al Floris, el veí de l'Elias, qui els delata de la seva situació. Podeu qüestionar-li la seva acció, exposar els vostres motius pels quals és injust que la vulguin deportar al Congo, on no ha viscut mai, i per què creieu que s'hauria de quedar al país amb en Jovial.

Quan acabeu, les podeu llegir en veu alta i comentar-les.

45 minuts

60 minuts

Defenseu una causa

Havíeu sentit a parlar mai dels okapis? L'Elias lluita per evitar per la seva extinció malgrat no haver-ne vist mai cap, i tot i així n'està molt convençut. Això també permet que la seva relació amb el Jovial es faci més propera.

- Si haguéssiu de muntar un club per defensar una causa, quina seria? (Per la biodiversitat i cuidar de la natura i medi ambient, drets socials, injustícies, feminismes, llibertats, etc.)
- Es proposa muntar una campanya per a la defensa d'aquesta causa. Podem pensar quins lemes tindria, quines frases recurrents, accions a favor de la causa, etc. A la pel·lícula, l'Elias utilitza la frase "Salvem els okapis", ven galetes per recaptar fons, organitza una jornada benèfica, grava un vídeo per fer-ne difusió, entre d'altres. Es proposa pensar en pancartes o cartells a fer: el contingut i on les penjaríem, altres accions possibles, fins i tot, com a la pel·lícula fer uns cercles amb cartolina en **defensa d'aquesta causa**, i amb un imperdible, enganxar-la a la samarreta. Finalment podem trobar un dia per anar pels passadissos de l'escola, al pati o on sigui que hem planejat l'acció, a desenvolupar-la.

2 hores

Fem una pel·lícula

Fixem-nos en la pel·lícula que fan l'Elias i la Binti. Quines **tècniques i materials** han fet servir? Les coneixem? Es proposa crear un petit film fent servir algunes d'aquestes tècniques.

Plans, angulacions i sons

Stop-motion: Tècnica que consisteix a filmar les imatges fotograma a fotograma (objectes, ninots de plastilina o intèrprets reals).

Collage: Tècnica d'expressió plàstica consistent a ajuntar i enganxar sobre un suport fragments de materials heterogenis prèviament seleccionats a fi de donar un aspecte plàstic determinat.

Plans detall: L'enquadrament inclou la visió propera d'un personatge, que generalment es centra en el seu rostre, però també en part del cos.

Zenital i contrapicat: El zenital s'obté filmant de dalt a baix, és a dir, des d'una posició vertical respecte a terra i perpendicular als personatges. En canvi, l'angle contrapicat enregistra de baix a dalt. Al combinar aquests dos plans un després de l'altre (pla-contraplà), en la pel·lícula, sembla que l'Elias sigui a sobre de l'animal i s'hi llanci a sobre.

Sons afegits: gavines, campanes. Donen realisme a l'escena.

Materials

Figuretes de joguina (si les posem a prop de la càmera, semblen molt grans!)

Cartrons i cartolines pintats

Teles

Filferro

Cal tenir en compte...

Abans de començar a gravar el nostre film, és molt important que sapiguem què volem dir i com ho volem dir. Per tant, primer haurem de preguntar-nos què volem explicar amb el nostre film, i després veure quins recursos podem utilitzar. Aleshores comença una gran tasca de preparació i organització, cal repartir tasques i que tot l'equip vagi a la una: se sol escriure un guió, fer un *storyboard*, buscar localitzacions, personatges, *atretzzo*, etc.

Glossari

Migrant

Persona que es desplaça d'un territori a un altre per establir-s'hi d'una manera temporal o permanent. Si les persones migrades o que migren sol·liciten asil als governs, reben el nom de persones refugiades. La Convenció de Ginebra sobre l'Estatut dels Refugiats de 1951 defineix les persones refugiades com aquelles persones que per tenir fonamentats temors de ser perseguides per motius ètnics, religiosos, polítics, de nacionalitat, o per pertinença a un determinat grup social es troben fora del país de la seva nacionalitat, i no poden, a causa dels esmentats temors, o no volen, acollir-se a la protecció de tal país.

En Jovial va migrar del Congo a Bèlgica.

Animació

Tècnica que permet dotar de moviment dibuixos o objectes inanimats mitjançant la presa fotograma a fotograma de cadascuna de les fases de descomposició del moviment.

A la pel·lícula que graven la Binti i l'Elias fan servir l'animació, donen vida a objectes inanimats com per exemple una joguina de plàstic.

La pel·lícula segueix aquesta estructura, sembla que es va estabilitzant la situació però de nou torna a venir un imprevist. Finalment es resol de manera que tothom en surt beneficiat.

10

Estructura narrativa

La forma que s'adopta majoritàriament al cinema per explicar uns fets es caracteritza per l'evolució lineal dels esdeveniments: s'inicia amb el plantejament d'un conflicte, es desenvolupa i es finalitza. Hi ha tres fases molt ben definides que estructuren aquest tipus de narració:

Plantejament: obertura que introdueix el conflicte principal

Nus: aprofundiment dels conflictes i el seu desenvolupament

Desenllaç: confrontació decisiva que porta a la resolució final de totes les situacions produïdes.

Què hem après?

Per avaluar què hem après podem jugar a ser **crítics i crítiques de cine**. Coneixeu aquesta professió? Expliquem que són persones que miren moltíssimes pel·lícules i coneixen molt bé la història del cinema. Es dediquen a valorar cada pel·lícula i a explicar (per escrit, o a la ràdio o a diferents mitjans) la seva interpretació i valoració del film: què té de bo, què li falla, què ens vol dir, etc. Demanem als infants que cadascú, aixecant la mà, ens expliqui allò que remarcaria de la pel·lícula i el que considera que ha après. Ho anirem apuntant en un paper o mural, que quedarà penjat a l'aula. Es poden veure més pel·lícules i dedicar un “**Racó del cinema**” on hi hagi totes aquestes crítiques conjunts de les pel·lícules que hem vist.

-
- ✓ A LA DECLARACIÓ DELS DRETS HUMANS QUEDA RECOLLIT QUE LES PERSONES TENIM EL DRET A LA LLIBRE CIRCULACIÓ ENTRE PAÏSOS.
 - ✓ PODEM CREAR UNA PEL·LÍCULA AMB POCOS RECURSOS: EL MÉS IMPORTANT ÉS REALITZAR UNA BONA PLANIFICACIÓ.
 - ✓ ÉS IMPORTANT LLUITAR PELS NOSTRES SOMNIS I PER LES CAUSES QUE CREIEM VALUOSES.
 - ✓ ENS HEM FET UNA IDEA DE COM POT SER LA VIDA D'UNA PERSONA MIGRADA.
 - ✓ PRENDRE CONSCIÈNCIA DE LES DIFERENTS EMOCIONS QUE SENTIM AL VEURE UNA PEL·LÍCULA.

CONTES PER CONTINUAR TREBALLANT:

- ✓ GÓMEZ REDONDO, SUSANA (2012) EL DIA QUE LA SAÏDA VA ARRIBAR TAKATUKA: BARCELONA.
- ✓ LOFTHOSUE, LIZ (2008) ZIBA VINO EN UN BARCO. LÓGUEZ, COP.: SANTA MARTA DE TORMES.
- ✓ O'CALLAGHAN I DUCH, ELENA (2005) EL COLOR DE LA ARENA. EDELVIVES: ZARAGOZA.
- ✓ RECORVITS, HELEN (2003) EM DIC YOON. JOVENTUT: BARCELONA.
- ✓ SANNA, FRANCESCA (2016) EL VIAJE IMPEDIMENTA, COP.: MADRID.

Distribuïdora de cinema
infantil, tranquil i en català
www.packmagic.cat